

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/164036,Uroczysty-pogrzeb-Zolnierza-Wykletego-ppor-Zygmunta-Libery-ps-Babinicz-Grudziadz.html>
2022-06-30, 23:43

Uroczysty pogrzeb Żołnierza Wyklętego ppor. Zygmunta Libery ps „Babinicz” - Grudziądz, 18 maja 2022

Żołnierz Wyklęty ppor. Zygmunt Libera ps. Babinicz spoczął na cmentarzu komunalnym w Grudziądzu. Pogrzeb miał charakter państwowy.

Uroczystości pogrzebowe rozpoczęły się Mszą św. w kościele parafialnym p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP w Grudziądzu. Mszy św. przewodniczył proboszcz parafii ks. kan. Bogdan

Tułodziecki w asyście kapelana Garnizonu Grudziądz ks. mjr. Tomasza Krawczyka. W uroczystościach pogrzebowych uczestniczyła najbliższa rodzina zmarłego, przedstawiciele władz rządowych i samorządowych, przedstawiciele kombatanatów, służb mundurowych, kompania honorowa Wojska Polskiego oraz zabrani wierni. We wspólnej modlitwie uczestniczył Józef Ramlau - Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski, Maciej Glamowski - Prezydent Miasta Grudziądz i płk Andrzej Dyk - Dowódca Garnizonu Grudziądz. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali zastępca dyrektora oddziału IPN w Gdańsku prof. **Mirosław Golon** oraz Naczelnik bydgoskiej delegatury IPN **Edyta Cisewska**.

„To było pragnienie śp. ppor. Zygmunta Libery. To było pragnienie tych, których określamy mianem Żołnierzy Wyklętych - Żołnierzy Niezłomnych. W czasie komunistycznych opresji, płacili za nie najwyższą cenę. Czynili to z podniesioną głową, w zawierzeniu Bogu, z hartem ducha - do końca. «Z Bogiem, Panowie» - żegnał współtowarzyszy więziennej celi mjr «Łupaszka», kiedy nadeszła godzina kaźni i przyszli po niego. Ta godzina kaźni dla śp. ppor. Zygmunta Libery nadeszła po udziale w wojnie obronnej 1939 r., gdy wstąpił do Polskiej Organizacji Zbrojnej «Racławice». W maju 1942 r. przeszedł do Armii Krajowej, a w 1944 r. dołączył do oddziału Zdzisława Brońskiego «Uskoka». W lutym 1945 roku «Uskok» reaktywował oddział partyzancki w ramach Zrzeszenia «Wolność i Niezawisłość» - pełnił w nim «Babinicz» funkcję zastępcy dowódcy do spraw administracyjnych oraz dowodził jednym z patroli. Śp. ppor. Zygmunt Libera został aresztowany w maju 1949 r. w Nowej Woli. Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 28 maja 1950 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie” -mówił podczas homilii ks. mjr Tomasz Krawczyk.

Szczałki ppor. Zygmunta Libery zostały odnalezione podczas prac poszukiwawczych przeprowadzonych w listopadzie 2019 r. na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie przez pracowników Biura Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej.

Podczas mszy żałobnej słowa Krystiana Libery, wnuka "Babinicza" odczytał w jego imieniu pan Patryk przyjaciel rodziny - *"Witamy Cię dziadku wśród rodziny! Jesteś w końcu z nami, po siedemdziesięciu dwóch latach w dniu twoich 116 urodzin. Nie dane mi było Cię poznać, nie miałem możliwości usiąść na kolanach, ani przytulić do Ciebie. Przez 30 lat szukaliśmy Cię z moim ojcem, a Twoim synem. Ojciec mój nie doczekał tej chwili, ale na łożu śmierci obiecałem mu, że Cię odnajdę i godnie pochowam. Jesteśmy dumni i pełni podziwu dla Twojej bohaterskiej postawy Babinicz. Cześć pamięć i chwała bohaterom niezłomnym. Dziękujemy za wolną Polskę"*.

Zygmunt Libera „Babinicz”, st. sierż. AK, ppor. cz. w. WiN

Urodził się 18 maja 1906 r. w Wólce Nowej w powiecie lubartowskim. Był synem Łukasza i Agnieszki z domu Hunek. Od 1928 r. mieszkał na terenie województwa pomorskiego. W latach 1928-1930 odbył służbę wojskową w 8. Pułku Strzelców Konnych w Chełmnie, gdzie ukończył szkołę podoficerską. Był członkiem PPS i Związku Rezerwistów RP. We wrześniu 1939 r. służył w 9 plutonie 3. Dywizjonu Żandarmerii przy Nowogródzkiej Brygadzie

Kawalerii. Uniknął niewoli. Poszukiwany przez Niemców, jesienią 1939 r. przedostał się w rodzinne strony, w Lubartowskie. W grudniu 1939 r. wstąpił do Chłopskiej Organizacji Wolności „Raławice”. W maju 1942 r. przeszedł do AK, pełnił funkcję dowódcy drużyny taktycznej w Wólce Nowej. Wiosną 1944 r. dołączył do oddziału Zdzisława Brońskiego „Uskoka”, w którym objął funkcję szefa grupy. Po wkroczeniu Sowietów na Lubelszczyznę był poszukiwany przez NKWD. Wraz z dowódcą i kilku jego podkomendnymi stworzył grupę samoobrony. W lutym 1945 r. „Uskok” reaktywował oddział partyzancki, który podlegał Komendzie Obwodu DSZ-WiN Lubartów, a następnie komendzie oddziałów leśnych Inspektoratu WiN Lublin. Libera pełnił funkcję zastępcy dowódcy do spraw administracyjnych i jednocześnie dowodził jednym z patroli. W czasie amnestii z lutego 1947 r. nie ujawnił się. Przebywał stale przy „Uskoku”, pełniąc do jesieni 1948 r. funkcję szefa oddziału. Od października 1947 r. ukrywali się zazwyczaj w bunkrze w Dąbrówce koło Łęcznej. Libera został aresztowany 20 maja 1949 r. w Nowej Woli w zasadzce grupy operacyjnej UB-KBW, wskutek zdrady dawnego podkomendnego „Uskoka”. Przeszedł bardzo ciężkie śledztwo. 25 marca 1950 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 28 maja 1950 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie.

Był odznaczony Krzyżem Walecznych i Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

Szczątki Zygmunta Libery zostały odnalezione w listopadzie 2019 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie. Informację o jego identyfikacji podano do publicznej wiadomości w dn. 12 sierpnia 2021 r.

(Biogram został przygotowany przez dr. Artura Piekarza, Naczelnika Oddziałowego Biura Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie)